

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЖАС ҒАЛЫМДАР КЕҢЕСІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2016» атты
XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2016»

PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2016»

2016 жыл 14 сәуір
Астана

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2016»
атты XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2016»**

**PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2016»**

2016 жыл 14 сәуір

Астана

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

Ғ 96

Ғ96 «Ғылым және білім – 2016» атты студенттер мен жас ғалымдардың XI Халық. ғыл. конф. = XI Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2016» = The XI International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2016» . – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2016. – б. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-764-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

ISBN 978-9965-31-764-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2016

жеке-жеке тоқталып, зерттеу жұмыстары жүргізілді. Ең алғашқы кіріспе бөлімінде жобаланып отырған қонақ үйдің атауы, мекен-жайы мен құрылтайшыларға толық сипаттамалар берілді. Жобаның негізгі ережелері, оның мәні мен мақсаты - қонақ үйді аша отырып, тек қана қазақ халқының салт-дәстүрін өзге халықтарға таныта білуден басқа, өз мемлекетіміздегі шағын және орта бизнесті дамыту екендігі айқындалды. Қызмет түрлеріне нақты анықтамалар мен сипаттамалар беріліп, қызметті одан әрі жетілдірудің мүмкіндігін көрсетті.

Жалпы ұсынылған жоба қонақ үй алдында тұрған бағдарламалық стратегиялық жоспарды, әр бөлімде көрсетілген мақсаттар мен міндеттерді орындауға бағытталуы керек.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының статистикалық агенттігі stat.gov.kz
2. <https://www.spgpromos.com/keyless/>
3. «Қазақпарат» халықаралық ақпараттық агенттігі
4. <http://onemileatatime.boardingarea.com/2015/07/26/spg-keyless-work/>Көкебаева, А.М.
5. Халықаралық маркетинг, оқу құралы - Алматы: Нұр-Пресс, 2006.
6. Амстронг, Г. Введение в маркетинг 8-е изд.- Москва: Вильямс, 2007.
7. «Шағын бизнеске арналған 100 жоба» анықтамалық кітабы, Астана 2014ж.

ӘОЖ: 069.9:338.48(100)(574-25)

ЕЛ ТУРИЗМІН ДАМУДАҒЫ «ЭКСПО-17» КӨРМЕСІНІҢ РӨЛІ

Асанбай Томирис Асанбайқызы

assanbay.t@mail.ru

Түскен Құндыз Алпысбайқызы

kunya-tusken@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ экономика факультетінің, туризм
мамандығының 1 курс студенттері, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – Рустемова Сабира Мұратқызы

Кезекті «Экспо-2017» халықаралық көрмесін өткізетін ел мәртебесі Қазақстанның елордасы Астана қаласына бұйырғандығы 2012 жылдың 22 қарашасында Францияның астанасы Париж қаласында өткен ХКБ-нің ЕХРО халықаралық бюросы Бас ассамблеясының 152-ші сессиясы барысында белгілі болды[1].

Қазақстан тарапынан барған ұйымдастырушылар Астанада өткізілетін «ЭКСПО-2017» көрмесінің басты тақырыбы ретінде «Болашақтың энергиясы» атты тақырыпты ұсыну себебі, ол ең алдымен, баламалы энергия көздерін дамытуды қоса алғанда, энергетикадағы сапалы өзгерістер жолы мен оны тасымалдау тәсілдерін іздестіруге бағытталғандығы болып табылады. Екіншіден, орнықты энергиямен жабдықтау осы күнде жаһандық көлемдегі негізгі мәселе болып саналады және оны шешу экономикалық өсімді қамтамасыз ету және қоршаған ортаға келер зиянды төмендетуге септігін тигізеді. Үшіншіден, Қазақстанның бұл тақырыпты таңдауының басты негізі — еліміздің дәстүрлі энергиялық ресурстардың елеулі қорына ие бола отырып, баламалы энергия көздерін пайдалану жөніндегі шараларды дәйекті түрде қабылдауда және «жасыл» экономика құру бағытын ұстанғандығы. ЭКСПО дегеніміз не? Оның бізге берер пайдасы қандай? Ол не туралы болмақ? ЭКСПО — индустриализацияның символы. Техникалық жетістіктер мен техниканың өзін назарға салатын халықаралық көрме. «ЭКСПО» көрмелерінде әлемнің барлық мемлекеті өздерінің ең үздік технологиялық, ғылыми, мәдени жетістіктерін көрсетеді. Олар жаһандық дамудың жаңа күн тәртібін қалыптастырады. Мұндай іс-шараға барлық құрлықтың ондаған елінен миллиондаған адам қатысады. Бәсі биік бәсекеде

Астананың жеңіп шығуы бекерден бекер емес. Оған бірнеше факторлар ықпал еткендігі аян: Біріншіден, елордамыздың әлемдік-деңгейдегі шараны лайықты өткізе алатын орталық ретінде қалыптасқаны баршаға белгілі болды. Екіншіден, таңдаудың Қазақстан пайдасына шешілуі мемлекетіміздің табыстары жоғары бағаланғанын білдіреді және Еуразия өңірінде де оның даму келешегі кемел екенін айғақтай түседі. Үшіншіден, біздің «Болашақтың энергиясы» атты өзекті тақырыпты ұсынуымыз жеңіске жетуімізге көмектесті.

Көп жылғы тарихы бар «ЭКСПО» көрмесі техникалық және технологиялық жетістіктерді, сондай-ақ оған мүше елдердің тарихын, дәстүрі мен мәдениетін көрсету үшін өткізіледі. Бұл көрме бүкіл әлемдік қоғамдастықтың және оны тамашалаушы миллиондаған адамның назарын өзіне аударатын ірі оқиға болып саналады. Сонымен қатар, «ЭКСПО» көрмесі экономикалық, әлеуметтік, мәдени дамудың жаңа үрдістерін қалыптастыру алаңы қызметін атқарады.

Ең алғашқы ЭКСПО Англияның принці Альберттің ұсынысы бойынша 1851 жылы Гайдпаркте өткен болатын. Хрустальды сарайда орын алған ЭКСПО-ның тақырыбы: «Барлық ұлттардың өнеркәсіптік жұмыстарының ұлы көрмесі» болып аталды. Сенсеңіздер, дәл сол көрмеден кейін халықаралық аренада дизайн мектептері, туризм саласы және өндіріс өнері пайда болды. Осы көрме халықаралық сауданың жандануына септігін тигізді.

Сарқылмайтын энергия көздеріне жататын: күн сәулесі, жел, жер асты сулары арқылы энергия алу болашақта адамзатқа қажетті ресурс түрі. Осыдан, көрменің тақырыбы көпшіліктің қызығушылықтарын тудыраы анық екені білінеді. EXPO-2017 жылы 10 маусым мен 10 қыркүйек аралығында өтеді. Халықаралық көрмеде әрбір мемлекет өздерінің павильондарын 25 га жер көлеміне салатын болады. Бұл көрмеге 5 млн-нан астам адам келеді деп жоспарлануда. Әрбір келген адам 130 \$ ақша әкелетінін ескерсек, бізге түсетін пайда 520–910 млн-ға дейін жоспарлануда. Ал, енді бұл көрменің бізге қандай әлеуметтік тұрғыда, экономикалық тұрғыда пайдасы бар екен? Біртіндеп, жауабын қарастырайық. Біріншіден, еліміздегі техника саласының дамуы. Қазақстанда балама энергия көздерін пайдаланатын аймақтар бар. Мысалы, Алматы қаласының маңында жер асты ыстық сулары бар, Жоңғар қақпасынан жел энергиясын алуға болады және Байқоңырдың орналасу траекториясы күн энергиясын алуға қолайлы жер. Ендеше, болашақта энергиядан тапшылық көрмеу үшін «Болашақ энергиясы» атты көрменің бізге берері мол. Екіншіден, бізге түсетін, ақшалай пайда көрсеткіштерін жоғарыда жазған едік. Оны қуаттау үшін, өзге елдердің көрмеден алған пайдасын санап көрелік. 2000 жылы Шанхайда өткен көрмеден түскен пайда 12 млрд \$ болса, Ганноверде өткен көрменің пайдасы 350 млн еуроға жеткен. Біздің мемлекетке-де айтарлықтай пайданың болары айдан анық. Үшіншіден, өзге елдермен достық қатынастарымыз нығаяды. Оның көрсеткіші ретінде, қазіргі уақытта Қазақстан Германия мемлекетімен көрмеге дайындықты бастады. Германия бізге құрылыс саласында тәжірибелерімен бөлісуде. Бұл инициативаны немістер бастаған еді. Соның төңірегінде елімізде жаңадан жұмыс орындары ашылуда. Астана қаласында қонақүйлер салынуда. Бұл көрме аяқталғаннан кейін-де қонақүйлеріміз Қазақстанның «әмиянын» толтыратыны қуантады. Төртіншіден, көрме кезінде жастарымыздың көңілдері көтеріңкі болары анық. Неге десеңіз? Қазіргі таңда жастарымыз «Work and travel» бағдарламасы бойынша шетелге тіл үйренуге кетіп жатыр. Бұл бағдарламаға қыруар, ақша кететіні өкінішті. Ендеше, ЭКСПО уақытында тегін тәжірибеден өтуге мүмкіндік туады. Бесіншіден, ЭКСПО халықаралық көрмесі Қазақстанның мәртебесін күллі әлемге паш етеді. Халықаралық көрмелер бюросының штаб-пәтерінде Қазақстанның жеңісі бізге деген қызығушылықтың барын көрсетеді. Бельгияға 44 дауыс, Қазақстанға 104 дауыстың берілгені халықаралық аренада үлкен қызығушылыққа ие екеніміз және өзіміздің мүмкіндіктерімізді көрсетудің алғашқы қадамы болды. ЭКСПО бізге не береді? Оның Қазақстан үшін қандай пайдасы бар? Елдің дамуындағы экономикалық тиімділігі қандай? Біріншіден, бұл еліміз үшін үлкен абырой болмақ. Ауқымы жағынан Олимпиада ойындары мен әлемдік футбол чемпионатынан кейінгі орында тұрған көрмені ТМД кеңістігінде тұңғыш рет Қазақстан өткізгелі тұр. Бұл бізге берілген сенім квотасы һәм Елбасының дәрежесін сыйлау болса керек. Әрі

сыртқы саясаттағы табысымыз бен елді біріктіріп, тұтастыра түсетін уақыттық нышан. Екіншіден, Астанаға 3 айдың ішінде 5 миллионның үстінде адам келеді деп күтіліп отыр. Бұл миллиондардың ішінде инвесторлар да, туристер де, журналистер де болады. Демек, Қазақстанға ақпараттық шу, туристік қызығушылық һәм инвестициялық климат жағынан болсын, бұл көрме әбден тиімді. Үшіншіден, көрме Астананың инфрақұрылымына үлкен серпіліс әкеледі. Жаңа қонақүйлер салынады, жаңа жұмыс орындары ашылады, жеңіл рельсті трамвай жолдары салынып, сауда-саттық дамиды. Шағын және орта бизнес өркендейді. Және бұл көрме елдегі новаторлық рухты жанудың, ғылымға ұмтылуға құлшыныс берудің таптырмас тетігі. Төртіншіден, Астана көрмесінің бас тақырыбы — «Болашақ қуаты». Жасыл технологияларды дамыту, балама қуат көздерін табу мәселесі өзекті боп тұрған заманда 2017 жылғы көрме талай бастаманы іске асыру кілтіне айналады. Мысалы, 1939 жылы Нью Йоркте өткен әлемдік көрмеде Рузвельттің телеэкранда пайда болып, жиналғандарды таң қалдыруымен әлемде телевидение өрістей бастады. Ал Эдисонның фонографы үшінші Париж көрмесінде танымал болып кетті. Ендеше, Астана көрмесінде-де жаңа технологиялар мен ғылыми жетістіктердің бағы жанып кетеді деп білеміз. Бесіншіден, ЭКСПО-ны өткізу тарихына қарасаңыз, үлкен көрмелердің құрметіне әр ел өзінің техникалық мүмкіндігін паш ету үшін сәулет туындыларын салуға тырысқан. Мысалы, алғашқы ЭКСПО-дан Лондонда Хрусталь сарайы қалған еді, ол 1936 жылы өртке оранып кетті. Парижде Эйфель мұнарасы, Брюссельде Атомиум, Монреальда Хабибат деген ерекше тұрғын үй кешені тұрғызылғанын тағы білесіздер. Ендеше, Астана көрмесінде-де сәулет тарихына ұялмай кіретін туындылар салынады деп сенейік. Алтыншыдан, көрме өтіп біткен соң қалған павильондардың біразы ғылыми зертханалар, ғылыми орталықтар, зерттеу институттары ретінде қолданылады. Бұл туралы Сыртқы істер министрінің орынбасары Рәпіл Жошыбаев мәлімдеген болатын. Бұл павильондардың негізінде «Зерттеу орталығы» құрылып, оны «Назарбаев университеті» АҚ-ына бекітіп береді [2].

«Елдің дамуының „жасыл“ жолына көшуіне Астанадағы алда тұрған „ЭКСПО-2017“ қуатты серпіліс беруі тиіс. Астанада ғылым мен техниканың үздік әлемдік жетістіктері ұсынылатын болады. Көптеген қазақстандықтар біз қол созып отырған „болашақтың энергиясын“ өз көзімен көре алады» деді Елбасымыз «Қазақстан-2050» Стратегиясы: «қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында [3].

Энергия — бұл адамзат тіршілігінің дамуына жағдай жасаушы және ынталандырушы бірден-бір табиғи қайнар көз. Энергия социумдар үлгісінің сақталуын қамтамасыз етеді, ол көптеген аспектілерді біріктіретін ұғым ретінде бүкіл әлем мен адамзатқа тікелей қатысты қызықты сауалдарды туындатады. Қоғамның энергия көздеріне қол жеткізуі олардың әлеуметтік, экономикалық және экологиялық тұрақты дамуының нақты жағдайларын тікелей түрде анықтайды. Технология саласындағы әр түрлі қуат көздерін оңтайландырумен байланысты ғылыми зерттеулер мен жетістіктер қоғамдастықтардың функционалды тәсілдерін анықтап, энергетиканың тұрақты даму болашағын қалыптастырады. Елді индустриялық-инновациялық дамытудың және Астанада «ЭКСПО-2017» халықаралық мамандандырылған көрмесін өткізу жоспарының аясында жаңаша сипат алған «Жасыл экономиканы» игерудегі алғашқы қадамдар жасалды. Елбасы Қазақстан Республикасының Үкіметіне «жасыл» экономикаға көшу стратегиясын дайындауды тапсырды. Премьер-министрдің өкімімен стратегияны әзірлеу үшін жұмыс тобы құрылды. Оның құрамында барлық мемлекеттік және жергілікті органдардың, ұлттық холдингтердің, үкіметтік емес және халықаралық ұйымдардың өкілдері бар. Стратегияның негізгі әзірлеушісі болып «Назарбаев университеті» ұсынылды. Сондай-ақ, бас кеңесші ретінде халықаралық McKinsey компаниясы таңдалды. Бұл компания осыған ұқсас зерттеулерді басқа елдерде-де жүргізген. Стратегияны дайындау жұмыстары 3 кезеңнен тұрады. Бірінші кезеңде, Қазақстан экономикасы жан-жақты зерттеледі және «жасыл» экономикаға не үшін көшу керек деген сұраққа жауап беріліп оның қорытындылары өткен жылдың желтоқсанында жұмыс тобына ұсынылды. Қазір мамандар Стратегияны даярлауға көшті және жол картасын дайындап жатыр. Екінші кезеңнің жұмыстары сәуір айында аяқталады деп күтілуде [4].

«Жасыл» экономика бірінші кезекте, қазіргі уақытта сарқылуға ұшыраған (пайдалы қазбалар — мұнай, газ) ресурстарды үнемді тұтынуға және сарқылмайтын ресурстарды тиімді пайдалануға бағытталған. Жасыл экономиканың негізінде — таза немесе «жасыл» технологиялар жатыр. Мамандардың айтуы бойынша «жасыл» экономиканы дамыту, көптеген постиндустриалды елдерде өзінің ауқымымен қозғаған экологиялық дағдарысты біздің елде болдырмауға мүмкіндік береді. «Жасыл» экономикаға ауысу барынша үлкен танымалдыққа ие болып келеді және ауқымды қызығушылық тудырады. «Жасыл» экономика бірінші кезекте экономикалық прогреске жағдай жасайды және мыналарды қамтамасыз етеді: ішкі жалпы өнімнің өсімі, елдің табыстарын ұлғайту, елдегі жұмыссыздық көрсеткіштерін азайта отырып, халық үшін жұмыс орындарын құру. Бұл жерде «жасыл» экономикаға ауысу климаттың өзгеруі, пайдалы қазбалардың сарқылуы және су ресурстарының тапшылығы сияқты жаһандық қауіптен тәуекелдерді төмендетеді.

«Жасыл» экономиканы дамыту бағдарламасы аясында Қазақстан экономиканың 10 шешуші секторына құралдарды инвестициялауды жоспарлайды: ауыл шаруашылығы, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, энергетика, балық аулау, орман шаруашылығы өнеркәсіп, туризм, көлік, қалдықтарды кәдеге жарату және қайта өңдеу, су қорларын басқару [5].

Сонымен қатар «Жасыл» экономиканы дамытудың жеті негізгі бағыттары айқындалды: Бірінші бағыт — жаңартылатын энергия көздерін енгізу. Мұнда пайдалы қазбаларды ары қарай сақтау туралы мәселе орасан ауқымға ие болады. Біздің мемлекет табиғи қорлары өте бай ел ретінде танылған. Мұнай, газ — бүкіл дүние жүзінде ең ірі энергетикалық қорлардың бірі ретінде сыныпталады, бірақ тіпті олардың өзі уақыты келгенде сарқылады, демек өмір үшін жаңа ресурстар табу қажет. Бұл ретте Қазақстанның жақсы экожүйеге, жер қыртысына және орманға ие болуы айғағы басқа елдер алдындағы өзінің ұстанымын айтарлықтай арттырады.

Екінші бағыт — тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығындағы энергия тиімділігі. Бұл қалалық тұрғын үй қорының маңызды бөлігі кеңестік дәуірден кейінгі уақытта салынғандықтан, тұрғын үй кешендерінің көпшілігі тиімсіз жылу изоляциялық құрылымдармен және жылумен қамтамасыз ету жүйелерімен жабдықталған, ол маңызды жылу шығындарына алып келеді. Қазіргі уақытта Қазақстанда жылумен қамтамасыз ету аспаптарының жұмысының істен шығуы саласындағы іс-шараларды жүзеге асыратын энергия сервистік компаниялары әрекет етеді.

Үшінші бағыт — ауыл шаруашылығындағы органикалық егін шаруашылығы. Бірінші кезекте бағыттың аталмыш түрі әртүрлі азық қоспаларынан, синтетикалық тыңайту өнімдерінен (пестицидтерден) бас тартуды қарастырады. Дақылдық өсімдіктердің шығымдылығын, өсуін қамтамасыз ету үшін органикалық тыңайтқыштарды пайдалану туралы сөз болып отыр. Ауыл шаруашылығын «көгалдандыру» табиғи қорларға зиян келтірместен, халыққа азық-түлікті қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Қазақстан мынадай бағыттар бойынша әрекет етуді жоспарлайды: жердің құнарлылығын басқару, суды тиімді пайдалану, өсімдіктер және жануарлар денсаулығын басқару, фермаларды механикаландыру.

Төртінші бағыт — қалдықтарды басқару жүйесін жетілдіру. Қалдықтарды басқару мәселесі ерекше танымалдылыққа ие болды. Лас көшелер, үйінділер және қандай да бір болып жатқанға бақылаудың жоқтығын жиі кездестіресіз. Қалыптасқан жағдайларға байланысты қалдықтарды өндірістік өнімнің қайталама өнімі ретінде пайдалану ұсынылған.

Бесінші бағыт — су қорларын басқару жүйелерін жетілдіру. Су адамзаттың өмір сүруін және экожүйелердің тұтастығын қамтамасыз етудің шешуші табиғи құрылымы болып қала береді. Осыған байланысты су қорларын тиімді пайдалану орасан ауқымға ие болатын мәселе болып қала береді.

Алтыншы бағыт — «таза» көлікті дамыту. Қазақстандағы тасымалдардың көпшілігі дизельде/бензинде жүргізіледі. Қазіргі уақытта тасымалдардың басым бөлігі бензин (дизель)

негізінде жүзеге асырылады. Бірінші кезекте бұл парник газдарының жоғары шығарындыларына жағдай жасайды.

Жетінші бағыт — экожүйелерді сақтау және тиімді басқару. Осы бағыттағы қызмет басты түрде біздің елдің бірегей табиғат байлығын сақтауға бағытталған. Жалпы алғанда, «Жасыл» экономика — Қазақстан қабылдаған халықаралық міндеттемелерге сәйкес және болашақ ұрпақтың мүддесі үшін табиғи шикізат қорларын тиімді және рационалды қолдану арқылы тұрғындардың әл-ауқатының артуына жеткізетін табысты экономика.

Электр және жылу энергиясының генерациясы, газ өндіру, су ресурстарын пайдалану, ауыл шаруашылығын тұрақты дамыту, өнеркәсіп қалдықтарын басқару мен тұтыну, көлік және жол инфрақұрылымы «жасыл» эконo-миканың негізгі секторлары болып саналады. Қазақстан күн және жел энергетикасын дамытуға қолайлы елдердің бірі болып табылады. Жел энергетикасының тиімділігі еуропалық одақ елдерімен салыстырғанда екі есе тиімді. Күн энергетикасы жөнінен әлемнің ең үздік аймақтарымен теңдесе алады.

Астанада Қазақстан туризм қауымдастығы (ҚТК) және «Астана ЭКСПО-2017» ҰК» АҚ арасында туризм саласындағы ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

Меморандумға қол қояудың мақсаты алда келе жатқан Мамандандырылған ЭКСПО-2017 халықаралық көрмесі шеңберінде туризмді дамыту саласында екіжақты ынтымақтастыққа көмектесу және нығайтуға арналған қолайлы жағдайларды құру болып табылады. Қол қойылған мәміленің маңызды шарттарының бірі ЭКСПО-2017 қонақтарының Қазақстандағы күндерін жайлы жағдайда өткізуін ұйымдастыру үшін өзара әрекеттестікті орнату болып табылады.

Бүгінгі күні Қазақстан туризм қауымдастығы Қазақстандағы туризмнің басты қозғаушы күші болып табылады және ол үшін отандық туризм бизнесін дамыту мақсатында кез келген мүмкіндіктерді пайдалану аса маңызды.

Алда келе жатқан ЭКСПО-2017 секілді халықаралық ауқымдағы оқиға отандық туризмнің ұсынатын барлық қызмет салаларын дамыту үшін жақсы жағдай тудырмақ. ЭКСПО-2017 көрмесін өткізуде барынша тиімді нәтижені алу үшін ортақ әрекеттер саясаты қажет екенін түсіну қажет.

Қазіргі таңда тараптар арасында туристер ағынын арттыруға, сондай-ақ, ел ішінде және оның сыртында Қазақстанның туризм саласындағы бейнесін насихаттауды күшейтуге бағытталған жұмыстар жүргізілуде.

Арнайы туристік қоржындарды әзірлеу шеңберінде алдағы уақытта өткізілетін көрме – біздің отандастарымыздың ішкі туризмнің артықшылықтары туралы пікірлерін өзгертуге мүмкіндік беретін себептердің бірі. ЭКСПО-ның Қазақстанның туризм саласына ықпал ету барысын дұрыс құру қажет, өйткені біз азаматтарымызға және шетелдік қонақтарға еліміздің туризм саласындағы орасан зор әлеуетін көрсеткіміз келеді.

Кездесу барысында тараптар ҚТК-ның Ұлттық компанияға көрсетіп отырған консультациялық-ақпараттық қолдауының маңыздылығын атап өтті. Атап айтқанда, 5 млн. келушіні көрмеге тарту көзделетіндіктен, ЭКСПО-2017 көрмесінің бейнесін және оның туризм саласындағы әлеуетін көтеруге арналған науқан шеңберінде Қауымдастықтың құрған іскерлік байланыстары үлкен маңызға ие.

«ЭКСПО 2017» көрмесінің ел экономикасын дамытуда пайдасы мол. Мұндай жаһандық масштабтағы іс-шараның кез келген мемлекетке тигізетін пайдасы болады. Ең бастысы, Қазақстан үкіметі мен қазақ халқы бұл көрмеден қаржылай пайда ғана емес, сонымен қатар тәжірибе мен көп нәрсені үйрене алады. Сондай-ақ шағын және орта бизнеске бұл жоба үлкен экономикалық табыс әкелетіні сөзсіз. Одан бөлек сауда орындары мен мейрамханалардың саны артатын болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. ҚР Президентінің баспасөз қызметінің мәлімдемесі. Париж, 22 қараша, 2012 жыл.
2. <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/kk/4/42/Expo2017>

3. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың Қазақстан халқына „Қазақстан — 2050“ Стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» Жолдауы. -Астана, 14 желтоқсан, 2012 ж.
4. Ғаламтор ресурстары
5. Навстречу «зеленой» экономике: пути к устойчивому развитию и искоренению бедности // Обобщающий доклад для представителей властных структур. ЮНЕП, 2011. — 52с.

ӘОЖ 338.486

ЖАҢАҚОРҒАН АУДАНЫНЫҢ ТУРИСТІК МҮМКІНДІКТЕРІ

Аяпберген Алмагүл Ернұрқызы

almagul.96_28@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Туризм» мамандығы бойынша 3

курс студенті, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі - Гиззатжанова А.Г.

Туризм саласы бүгінгі таңда ең табысты сала болып табылады. Әлемнің көптеген елдерінде туризм саласы мемлекеттік бюджет қоржынына түсетін қаражаттың басым бөлігін құрайды. Туризмді табыс көзі ретінде санайтын елдердің қатарынан Мысыр, Таяу Шығыстағы, Еуропа мен Африкадағы, Австралия мен Латын Америкасындағы көптеген мемлекеттерді көруге болады. Мысалы, Грекия мен Мысыр, Тайланд пен БАӘ секілді өркениетті елдердің экономикасын шарықтатып, осы елдерді бүкіл әлемге танытып отырған туризм саласы болып табылады.

Ел экономикасын дөңгелетіп, экономиканың шарықтап дамуында туризм саласының алатын орны ерекше. Дамыған елдерде ел қоржынына ішкі туризмнен түсетін пайда жалпы кірістерінің 20-30 пайызын құраса, еліміз Қазақстанда бұл көрсеткіш 3 пайызды ғана құрайды.

Еуразия материгінің жүрегі, батыс пен шығыстың салт-дәстүрін, мәдениетін жалғастырушы Қазақстанның елі де жері де бай әрі кең. Еліміздің өзіне ғана тән табиғаты, мәдениеті, салт-дәстүрі кімді болса да қызықтырмай қоймайды. Тіпті, елімізді тамашалауға келетін туристер саны жыл сайын артып келеді. Алайда еліміздің туризм саласы дамыту мәселесі түйінін таппай отырған мәселелердің қатарында.

Елімізде туристік ресурстар мол болғанымен, оларды тиімді пайдалана алмауымыз, туризм саласының шарықтап дамуына кедергі жасап отыр. Әсіресе, еліміздің оңтүстік аймақтарында, нақтырақ айтқанда, Қызылорда облысында туризм саласы әлі де ақсандап келеді. Облыста туризм саласын дамытуға ресурс көздері де мүмкіншіліктері де жеткілікті.

Қазіргі кезеңде облыстың туристік инфрақұрылымы 3 туристік фирмалар, 33 қонақ үй, 2 сауықтыру мекемелері, 9 балалар тынығу лаерлері мен 8 мұражай, 543 тарихи-архитектуралық ескерткіштер мен табиғи ресерустармен қамтылған [1].

Бұлардың негізін ғажайып тарихи-мәдени ескерткіштер мен ландшафтар, туристік орындар құрайды. Осындай әсем табиғатымен, тарихи ескерткіштерімен көзге түсетін жерлердің бірі - Жаңақорған ауданы. Аудан туралы білетіндер санаулы ғана. Алайда, Жаңақорғанның дертке дауа шипалы суы мен балшығын естігендер саны аз емес.

Жаңақорған шипажайы - Қызылорда облысы, Жаңақорған кентінің жанында, қарт Қаратау мен ежелгі Сыр өзенінің ортасында орналасқан. Өзінің климаттық ерекшелігі мен табиғи емдік – шипалық балшығының арқасында, алыс та жақын шетелдерге танымал шипажайлардың бірі болып танылады. 1918 жылдан бастап халықтың денсаулығын қалыпқа келтіріп, сонау сұрапыл соғыс жылдары жаралыларды балшығы мен тұзды суымен емдейтін госпиталь қызметін атқарып және кейінгі бейбіт өмірде жүз мыңдаған дем алушыларды сауықтырып зор абыройға кенелуде. Шипажайдың негізгі емдік қоры "Теріскен"көлінің